

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

9. ČÍSLO / XXXIII. ROČNÍK

24 Kč • 1,10 €

2. BŘEZNA 2025

Z obsahu:

Duch Svatý a křesťanská naděje

Katecheze papeže
Františka při generální
audienci 11. prosince
2024, Řím, aula Pavla VI.

- strana 2 -

Poklad srdce

Zamyšlení nad
liturgickými texty
8. neděle v mezidobí
(cyklus C)

Bratr Amadeus

- strana 3 -

Svatý Olegarius

Libor Rösner

- strana 4 -

Duchovní boj

Podle knihy Sv. Atanáše:

Život sv. Antonína

- strana 6 -

„Královna katakomb“

v dnešní době

- strana 8 -

Chléb svaté Zity (11)

Silvia Koscelanská

- strana 11 -

Ivan Kuzmič Makarov (1822-1897): Ježíš káže zástupům

Svatý Olegarius

Na první pohled by mohl člověk říct, že má co do činění s protekčním synem z privilegované rodiny, jenž se díky urozenému původu těšil ze zářné kariéry. Je sice pravda, že díky postavení svého rodu sbíral církevní hodnosti jednu za druhou, především se však v každé z nich plně etabloval a stal se jednou z nejvýraznějších postav španělské církve ve středověku. To už mu nezajistil vynikající původ, nýbrž jeho vynikající osobnost ozdobená všemožnými atributy svatosti. Svátý Olegarius z Tarragony, známý také jako Ollegarius Bonestruga, Ollegarius z Barcelony, Olaguerand, Oldegar, Olegari, Oligarius, Oleguer, Olegario či Ollegario...

Na svět přišel Olegarius kolem roku 1060 v Barceloně. Jeho otec byl osobní sekretář barcelonského hraběte Ramona Berenguera I., což znamenalo výsadní postavení v zemi. Matka Giulia zase pocházela z řad vysoké gótské šlechty.

Otec Olegariovi předurčil církevní kariéru a zahájit ji měl ve svých deseti letech coby řádný kanovník barcelonské katedrály. Ve škole při ní přidružené nabyl vzdělání, ve svém čase se stal knězem a posléze proboštem barcelonských kanovníků. Později stanul v čele kanonie Sant Adrià de Besòs (1095) a ještě později (1113) byl jmenován převorem augustiniánského kláštera Saint-Ruf (Svatý Rufus) v Avignonu.

V této pozici Olegariova hvězda poprvé výrazně zazářila na nebi mezinárodní politiky – podařilo se mu dojednat spojenectví Pisánské republiky, království Cagliari, hrabství Provence a Barcelony namířené proti almorávidským⁽¹⁾ pirátům sídlícím na Baleárských ostrovech a přepadajícím čas od času nejen tyto nyní již spojence.

Olegarius též vstoupil do bratrstva San Pedro de la Portella, což může rovněž posloužit jako důkaz o jeho osobní zbožnosti. Psal se rok 1116 a hrabě Ramon Berenguer III. jej jmenoval barcelonským biskupem. Možná přihlédl i k jeho původu, každopádně Olegarius měl už po padesátce a byl svou činností nepřehlédnutelný. Sám sice tento post přijmout nechtěl, raději by zůstal v klášteře, nicméně příkaz papeže Paschala II. ho přiměl stanovisko změnit. Biskupské svěcení přijal v katedrále v Maguelone v Provence, rok nato odjel do Říma, aby zde podle zavedeného zvyku holdoval papeži, kterým už byl Gelasius II.

V té době též ještě doznívala nadevše skvostná clunyjská reforma a Olegarius patřil k jejím horlivým propagátorům jak v kláštorech, v nichž působil, tak také ve své diecézi. Účastnil se několika synod – v Toulouse v roce 1119, v Reměši v roce 1120, v Narbonne v roce 1129, v Clermontu v roce 1130 a znovu v Reměši v roce 1131.

Nemohl chybět ani na prvním lateránském koncilu v roce 1123, na němž byl mimochodem jmenován legátem a late-re, tj. přímým zmocněncem papeže, nad křížovou výpravou v Novém Katalánsku, tedy v Tarragonské provincii – nejjižnější částí Katalánska.

Nikoho to asi nijak zvlášť neudivilo, od roku 1118 nosil pallium tarragonských arcibiskupů, do toho mu Gelasius II. dopředu udělil svrchovanost nad diecézí se sídlem v Tortose, kterou plánoval dobýt, jakmile toto město dobytou křesťanská vojska na muslimských uchvatitelích.

Jenže výše zmíněná křížová výprava proti Almorávidům dopadla neslavně. Ramon Berenguer III. sice získal Tortosu, leč v roce 1123 odešel z bitvy u Corbinsu poražen almorávidským vojevůdcem jménem Abd Alláh ibn Ijád, jenž dobyl i důležitou Laridu. Biskup Olegarius reagoval na tuto katastrofu kající poutí do Svaté země, kterou započal roku 1124. Pobýval v Antiochii, přál si zde zůstat více času, avšak musel se vrátit nazpět, protože už déle nemohl nechat svěřenou diecézi bez své pastýřské péče.

Do obnovy zejména zbídačené arcidiecéze tarragonské se Olegarius pustil se zápallem člověka, jemuž jde o dobrou věc. Vynikal svědomitou pastorační činností namířenou na obnovu svěřené církevní provincie. Podporoval kolonizaci zdejší krajiny, lákal sem i rytíře, kteří

*Svatý Olegarius,
barcelonská katedrála*

by hájili nepevnou hranici s Almorávidy. Začal též chystat křížovou výpravu proti muslimským nepřátelům, podařilo se mu kvůli tomu usmířit i některé rozhádané šlechtice. Roku 1134 Olegarius pomohl usadit se v katalánské zemi řádu templářů, „aby sloužil Bohu a bojoval v naší zemi“, čímž získal důležitý trumf, neboť nikoho se vyznavači islámu nebáli tak, jako členů tohoto vojenského řádu. Nakonec se mu podařilo v diecézi vrátit katolické církvi znovu původní sílu a vitalitu.

Také na Pyrenejský poloostrov dorazily ozvuky boje o investituru mezi papežem a cisařem. Olegarius stanul pochopitelně na papežově straně, přesněji řečeno na straně Inocence II. V té době byl totiž i vzdoropapež vystupující jako Anakletos II. – zvolený kardinály, jimž se nelíbilo, že při Inocencově volbě bylo volitelů v červeném kardinálském purpuru málo, tudíž ji označovali za neplatnou. Spolu se sv. Norbertem a sv. Bernardem z Clairvaux hájil sv. Olegarius pravost volby a právě jeho vývody měly vliv na Anakletovo vyobcování z církve. Anakletos

sice neustoupil a zůstal vzdoropapežem až do své smrti roku 1138, pro účely tohoto článku je však důležitý pevný postoj tarragonského arcibiskupa a barcelonského biskupa Olegaria.

Ten hájil i práva svých diecézí, např. vymohl obnovu desátku z výnosů barcelonského přístavu, jež mu podle smlouvy náležely, nedávno navýšeného díky smlouvě nově, kterou osobně vyjednal s Janovskou republikou. Reformoval též klášter Santa Eulàlia u Barcelony a přeměnil jej na komunitu augustiniánských kanovníků, do toho provedl augustiniánskou reformu katalánských klášterů.

Byl blízkým rádcem barcelonských hrabat Ramona Berenguera III. (vyprovázela ho na věčnost) a Ramona Berenguera IV. a platil za vyhledávaného zprostředkovatele smíru, např. mezi Ramírem II. Aragonským a Alfonsem VII. Kastilským.

Je pokládán za jednoho z nejvýznamnějších španělských biskupů středověku, a sice i díky značnému vlivu, jaký měl na celou latinskou církev. Krom organizačních a diplomatických schopností vynikal Olegarius pokorou, hlubokou zbožností a láskou k bližním, láskou ke svěřenému stádcí, pro něž nasazoval své síly. Zásluhou Olegariova řečnického umu šlo nespočet lidí, kteří ho slyšeli kázat z kazatelny, do sebe a změnilo od základu svůj život.

Olegarius zemřel v Tarragoně 6. března 1137. Jakkoliv ho věřící ctili po staletí jako světce, oficiálně jej církev prohlásila za svatého v roce 1675 ústy papeže Klementa X.

Jeho ostatky jsou uctívány na oltáři v kapli Krista z Lepanta v barcelonské katedrále. Každoročně 6. března je tato kaple zpřístupněna veřejnosti, aby se mohla pomodlit u skleněné schránky obsahující neporušené tělo světce oblečeného do biskupského roucha.

Poznámky:

⁽¹⁾ Almorávidé, původně kočující kmeny na západní Saharě, vytvořili mezi 11. a 12. stoletím říši zahrnující dnešní Mauretánii, Alžírsko, Maroko a jižní část Pyrenejského poloostrova. Vyznávali přísnou podobu islámu, prahli po jeho očištění od nežádoucích vlivů a po jeho rozšíření v křesťanském světě. Název tvoří španělská zkomolenina arabského al-Murábitún - ti, kteří obývají ribát, tj. jakousi řádovou pevnost nebo klášter, soustavu budov, v nichž žili.

Duch Svatý a křesťanská naděje

- dokončení katecheze papeže Františka ze str. 2

jeho trvalého příchodu v současné situaci putující církve. A právě na tento příchod církev myslí především, když oživována Duchem Svatým volá na Ježíše: „Přijď!“

V souvislosti s voláním „Přijď!“, „Přijď, Pane!“ došlo ke změně, či spíše k vývoji naplněnému významem. Není adresováno pouze Kristu, ale také samotnému Duchu Svatému! Ten, který volá, je nyní také tím, k němuž se volá. „Přijď!“ je zvolání, jímž začínají téměř všechny hymny a modlitby církve adresované Duchu Svatému: »Přijď, Tvůrce, Duchu Svatý«, říkáme ve *Veni Creator*, a »Přijď, ó Duchu přesvatý« ve svatodušní sekvenci *Veni Sancte Spiritus*; a tak je tomu i v mnoha dalších modlitbách. A je správné, že tomu tak je, protože po zmrtvýchvstání je Duch Svatý skutečným Kristovým *alter ego*, tím, kdo zaujímá jeho místo, kdo ho zpřítomňuje a působí v církvi. Je to on, kdo „oznamuje, co má přijít“ (srov. Jan 16,13), a činí to žádoucím a očekávaným. Proto jsou Kristus a Duch neoddělitelní i v ekonomii spásy.

Duch Svatý je trvale prýsticím pramenem křesťanské naděje. Svatý Pavel nám zanechal tato vzácná slova: „A Bůh, dárce naděje, ať vás naplní samou radostí i pokojem ve víře, abyste prospívali v naději s mocnou pomocí Ducha Svatého.“ (Řím 15,13) Je-li církev lodí, Duch Svatý je plachtou, která ji pohání a posouvá vpřed po moři dějin, dnes stejně jako v minulosti!

Naděje není prázdné slovo nebo naše mlhavé přání, aby se věci dařily: naděje je jistota, protože je založena na Boží věrnosti jeho slibům. Proto se nazývá

teologální ctností: je totiž vnuknuta Bohem a Bůh je jejím garantem. Není to pasivní ctnost, která pouze čeká, až se něco stane. Je to výsostně aktivní ctnost, která pomáhá, aby se to stalo. Jistý bojovník za osvobození chudých napsal tato slova: „Duch Svatý je původcem volání chudých. On je silou, která je dána těm, kdo nemají žádnou sílu. On vede boj za emancipaci a plnou realizaci utlačovaného lidu.“⁽¹⁾

Křesťan se nemůže spokojit s tím, že *má* naději, musí ji také *vyzařovat*, být rozsvětačem naděje. To je nejkrásnější dar, který může církev dát celému lidstvu, zvláště v dobách, kdy se zdá, že všechno kolem nutí ke stažení plachet.

Apoštol Petr nabádal první křesťany těmito slovy: „Mějte v srdci posvátnou úctu ke Kristu jako k Pánu a buďte stále připraveni obhájit se před každým, kdo se vás ptá po důvodech vaší naděje.“ Avšak připojil doporučení: „(Čiňte tak) ale ovšem s jemností a skromností.“ (1 Petr 3,15-16) Lidi totiž tolik nepřesvědčí síla argumentů jako spíše láska, kterou do nich umíme vložit. To je první a nejučinnější forma evangelizace. A je otevřená všem!

Drazí bratři a sestry, kéž nám Duch Svatý pomáhá, abychom vždy a všude „prospívali v naději s mocnou pomocí Ducha Svatého“!

Zdroj: www.vaticannews.va/cs.html
(Redakčně upraveno)

Poznámky:

⁽¹⁾ J. Comblin, *Duch Svatý a osvobození*, Assisi 1989, 236.

Farnost sv. Prokopa Vás zve na
ZAHÁJENÍ POUTNÍ SEZONY NA SÁZAVĚ v úterý 25. 3. 2025
(972. výročí smrti sv. Prokopa)

Program: 18.00 – poutní mše svatá v kostele sv. Prokopa (celebruje P. Tadeáš Róbert Spišák O.Praem., opat želivského kláštera) • 19.30 – setkání u čaje ve farním sále, povídání s otcem opatem. Srdečně zveme na svatoprokopskou Sázavu poutníky i návštěvníky, otevřeno máme celý rok 2025. Na pouti je možno přijíždět nejlépe po dohodě se správou farnosti Sázava. Celoročně je také otevřen prohlídkový okruh „Český patron sv. Prokop“ provozovaný farností.

Více na <https://www.sazavskyklaster.cz> a na FB: **Sázavský klášter – poutní místo sv. Prokopa**.
Kontakt: P. Radim Cigánek – farář, tel. 776 229 671 • Ivo Knižek – kastelán, tel. 777 907 980.

BIBLICKÉ PŘÍBĚHY PRO DĚTI

365 PŘÍBĚHŮ Z BIBLE

Vypráví Sally Ann Wrightová • Nakreslili Honor Ayresová, Paola Bertoliniová Grudinová, Estelle Corkeová, Frank Endersby, Melanie Florianová, Moira Macleanová, Carla Maneová, Krisztina Kállai Nagyová, Martina Pelusová, Heather

Stuartová • Z angličtiny přeložila Veronika Kreslová

Odpovědný redaktor Pavel Mareš

Pro každý den v roce najdeme v knize krátký příběh z Bible, převyprávěný pro dětské posluchače. Jedná se o výbornou pomůcku pro večerní modlitbu v rodině.

Karmelitánské nakladatelství

Váz., 197x260 mm, křídový papír, 222 stran, 399 Kč

365 DNÍ SE SVATOU FAUSTYNOU

• NEJKRÁSNEJŠÍ STRÁNKY Z DENÍČKU

Na základě polského originálu sestavila a rozšířené české vydání připravila Kateřina Zýmová Úvodní slovo sestra M. Alžběta Siepaková • Redigovaly Ludmila Martinková a Markéta Protivánková • Odpovědný redaktor Pavel Mareš

Deníček Faustyny Kowalské nás učí objevovat milosrdnou Boží lásku, kontemplotvat ji v běžném životě, což znamená jednoduše prožívat náš život s Ježíšem. Faustynina spiritualita je evangelní a žít ji může každý, bez ohledu na své povolání, vzdělání, věk či postavení. Tím, jak důvěřuje Bohu, nás Faustyna učí odpovídat na lásku Boží, jež nás předchází. Naše odpověď spočívá v plnění Boží vůle, lásce k bližnímu, církvi a Eucharistii i v úctě k Matce Boží. Knížka přináší v promyšleném řazení nejkrásnější citáty světice. Udělejme každý den v roce krůček vstříc k Božimu milosrdenství v naší duši.

Karmelitánské nakladatelství ve společnosti KatMedia, s. r. o.

Váz., 115x180 mm, 408 stran, 499 Kč

SVATÉ ŽENY K NÁM PROMLOUVAJÍ

BOŽÍ LÁSKA V AKCI

• MILOVAT SRDCEM, RUKAMA SLOUŽIT

Matka Tereza • K vydání připravil, předmluvu a úvod napsal Brian Kolodiejchuk, MC • Z angličtiny přeložil Jiří Gračka • Redigovala Markéta Protivánková • Odpovědný redaktor Pavel Mareš

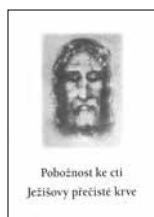
Unikátní, dosud nezveřejněné texty Matky Terezy o Boží lásce, duchovním a tělesném milosrdenství – o tom, jak převádět lásku do živých skutků. Vlastní slova Matky Terezy, povzbuzení jednotlivcům, rodinám, bohatým i chudým na celém světě doplňují úvahy jejích spolupracovnic a aktuální otázky k zamyšlení. Autentická poselství světice z Kalkaty připravil s pečlivostí Brian Kolodiejchuk, editor její soukromé korespondence a postulátor jejího beatifikačního a kanonizačního procesu.

Karmelitánské nakladatelství ve společnosti KatMedia, s. r. o.

Brož., 115x180 mm, 352 stran, 499 Kč

MODLÍME SE

POBOŽNOST KE CTI JEŽÍŠOVY PŘEČISTÉ KRVE

Těm, kdo se po 12 roků denně pomodlí sedmkrát Otče náš a Zdravas, Maria ke cti Ježíšovy přecisté krve, slíbil Božský Spasitel udělit veliké milosti. Toto zaslíbení, které obdržela sv. Brigita, bylo potvrzeno papežem Inocencem X. Modlitby Otče náš a Zdravas, Maria jsou v pobožnosti doplněny sedmi krátkými modlitbami. Pobožnost schválila Svatá kongregace Sacro Collegio de propaganda fide a papež Klement XII.

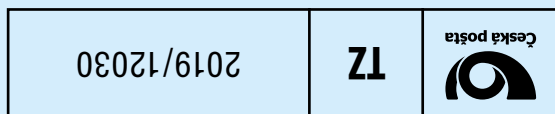
Matice cyrilometodějská s. r. o.

Druhé vydání • Brož., A6, 16 stran, 19 Kč

Objednávky knih – tel. 733 741 841, 587 405 431 • Administrace a inzerce týdeníku Světlo – tel./fax 585 222 803

Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 779 00 Olomouc, e-mail: objednavky@maticecm.cz

Nabídku knih a devocionálií najdete na našich webových stránkách www.maticecm.cz.

**779 00 Olomouc
Dolní nám. 24
Matice cyrilometodějská s. r. o.**